

**ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДПС)**

Львівська пл., 8, м. Київ, 04053, тел.: (044) 272-62-55
E-mail: post@tax.gov.ua, сайт: www.tax.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 43005393

від 11.05. 20 26 р. № 545/2/99-00-21-01-01-02 На № _____ від _____ 20 ____ р.

Комітет Верховної Ради
України з питань фінансів,
податкової та митної політики

Міністерство фінансів України
(код згідно з ЄДРПОУ 00013480)

Державна податкова служба України відповідно до звернення Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики від 10.04.2026 № 04-32/10-2026/78985 (вх. ДПС № 296/2 від 13.04.2026) розглянула питання щодо застосування окремих норм податкового законодавства України та з урахуванням листа ДПС від 20.04.2026 № 438/2/99-00-21-01-01-02 надає відповіді.

Розміщення таких відповідей на Загальнодоступному інформаційно-довідковому ресурсі (далі – ЗІР) за винятком аналогічних відповідей на питання, які вже розміщено в ЗІР, буде здійснено у відповідній рубриці в загальному порядку, встановленому для такого розміщення, за покликанням: <https://zir.tax.gov.ua/main/bz/view/>.

Додаток: на *10* арк. в 1 прим.

Заступник Голови

Теодозія ЧЕРНЕЦЬКА

Дорошук Анастасія 590 27 03
Лужина Олена 247 35 70
Гермаківська Оксана 284 18 11
Володимирова Світлана 284 18 21

Документ СЕД ДПС від 11.05.2026 № 545/2/99-00-21-01-01-02
Підписувач: Чернецька Теодозія Юріївна
Сертифікат: 4AF212836405D99040000077E63C007BE6EA00
Дієний з: 19.11.2025 по 18.11.2027

К
Державна податкова служба України
545/2/99-00-21-01-01-02 від 11.05.2026

«Ситуація: Резидент (платник податку на прибуток на загальних підставах) здійснив експорт товару. Покупець-нерезидент виявив частковий брак товару за окремими товарними позиціями. У зв'язку з цим резидент надав знижку, оформивши кредит-ноту. Оплата від нерезидента надійшла з урахуванням такої знижки. Переоформлення митної декларації не здійснювалося.

Питання 1: Чи підлягає сума наданої знижки оподаткуванню податком на доходи нерезидентів (податком на репатріацію)?

Уточнення: Якщо так, то на яку дату виникає податкове зобов'язання?

Питання 2: Якщо знижка надана у розмірі повної вартості окремого товару (у зв'язку з браком), чи може така операція розглядатися як безоплатне постачання товару?

Питання 3: Чи зменшує сума наданої знижки загальну вартість експорту для цілей застосування коригування фінансового результату відповідно до пп. 140.5.5-1 ст. 140 ПКУ?»

Відповідь: Необхідно зазначити, що чинним законодавством України не передбачено поняття «кредит-нота» та не визначено його правовий статус.

При цьому згідно з вимогами частини третьої статті 31 Закону України від 23 червня 2005 року № 2709-IV «Про міжнародне приватне право» (далі – Закон № 2709) зовнішньоекономічний договір, якщо хоча б однією стороною є громадянин України або юридична особа України, укладається у формі, передбаченій законом, незалежно від місця його укладення, якщо інше не встановлено міжнародним договором України. Правові наслідки недодержання вимоги щодо письмової форми зовнішньоекономічного договору визначаються правом, що застосовується до змісту правочину.

Згідно з частиною першою статті 32 Закону № 2709 зміст правочину може регулюватися правом, яке обрано сторонами, якщо інше не передбачено законом. Тобто, якщо у зовнішньоекономічному договорі вказано обране сторонами право (право України, країни нерезидента або третьої країни), угода регулюється саме ним.

Статтею 632 Цивільного кодексу України встановлено, що:

ціна в договорі встановлюється за домовленістю сторін;

зміна ціни після укладення договору допускається лише у випадках і на умовах, встановлених договором або законом;

зміна ціни в договорі після його виконання не допускається.

Відповідно до підпункту 134.1.1 пункту 134.1 статті 134 Податкового кодексу України (далі – Кодекс) об'єктом оподаткування податком на прибуток підприємств є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів)

бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які виникають відповідно до положень Кодексу.

Отже, об'єкт оподаткування податком на прибуток підприємств формується виходячи з показників фінансової звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які виникають відповідно до положень Кодексу.

Відповідь на питання 1: Згідно з положеннями підпункту 141.4.1 пункту 141.4 статті 141 Кодексу доходи, отримані нерезидентом із джерелом їх походження в Україні, оподатковуються в порядку і за ставками, визначеними статтею 141 Кодексу.

Для цілей цього пункту під доходами, отриманими нерезидентом із джерелом їх походження з України, розуміються, зокрема, інші доходи від провадження нерезидентом господарської діяльності на території України, крім доходів у вигляді виручки або інших видів компенсації вартості товарів, виконаних робіт, наданих послуг, переданих, виконаних, наданих резиденту (постійному представництву іншого нерезидента) від такого нерезидента, у тому числі вартості послуг із міжнародного зв'язку чи міжнародного інформаційного забезпечення (підпункт «к» підпункту 141.4.1 пункту 141.4 статті 141 Кодексу).

Відповідно до підпункту 141.4.2 пункту 141.4 статті 141 Кодексу резидент, у тому числі фізична особа-підприємець, фізична особа, яка провадить незалежну професійну діяльність, або суб'єкт господарювання (юридична особа чи фізична особа-підприємець), який обрав спрощену систему оподаткування, або інший нерезидент, який провадить господарську діяльність через постійне представництво на території України, які здійснюють на користь нерезидента або уповноваженої ним особи будь-яку виплату з доходу з джерелом його походження з України, отриманого таким нерезидентом (у тому числі на рахунки нерезидента, що ведуться в національній валюті), утримують податок з таких доходів, зазначених у підпункті 141.4.1 пункту 141.4 статті 141 Кодексу, за ставкою в розмірі 15 відсотків (крім доходів, зазначених у підпунктах 141.4.4 – 141.4.5 та 141.4.11 пункту 141.4 статті 141 Кодексу) їх суми та за їх рахунок, що сплачується до бюджету під час такої виплати, якщо інше не передбачено положеннями міжнародних договорів України з країнами резиденції осіб, на користь яких здійснюються виплати, що набрали чинності. Вимоги цього абзацу не застосовуються до доходів нерезидентів, що отримуються ними через їх постійні представництва на території України.

Отже, доходи нерезидента у вигляді поставленого за плату товару не підлягають оподаткуванню відповідно до вимог підпункту 141.4.2 пункту 141.4 статті 141 Кодексу.

Відповідь на питання 2: Відповідно до підпункту 14.1.13 пункту 14.1 статті 14 Кодексу безоплатно надані товари, роботи, послуги:

а) товари, що надаються згідно з договорами дарування, іншими договорами, за якими не передбачається грошова або інша компенсація вартості таких товарів чи їх повернення, або без укладення таких договорів;

б) роботи (послуги), що виконуються (надаються) без висування вимоги щодо компенсації їх вартості;

в) товари, передані юридичній чи фізичній особі на відповідальне зберігання і використанні нею.

Отже, у разі надання знижки у розмірі повної вартості окремого товару (у зв'язку з браком) такий товар розглядається як безплатно наданий товар.

При цьому безоплатне надання товару нерезиденту оподатковується податком на доходи нерезидента з джерелом походження з України як інші доходи від провадження нерезидентом господарської діяльності на території України відповідно до підпункту «к» підпункту 141.4.1 пункту 141.4 статті 141 Кодексу.

Відповідь на питання 3: У разі якщо операції з нерезидентом підпадають під визначення контрольованих, платник податку самостійно коригує ціни в таких операціях згідно з вимогами підпункту 39.5.4 пункту 39.5 статті 39 та визначає різницю відповідно до положень підпункту 140.5.1 пункту 140.5 статті 140 Кодексу.

Водночас, якщо здійснювані операції з таким нерезидентом не є контрольованими, але нерезидент перебуває в переліку, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 року № 1045, або організаційно-правова форма такого нерезидента відсутня в переліку, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 04 липня 2017 року № 480, то платник податку повинен здійснити коригування фінансового результату відповідно до положень підпункту 140.5.5¹ пункту 140.5 статті 140 Кодексу.

Оскільки кредит-нота змінює визначену договором з нерезидентом ціну поставлених товарів, то вартість операції з експорту товарів для цілей підпункту 140.5.5¹ пункту 140.5 статті 140 Кодексу обраховується за договірною (контрактною) ціною такого товару з урахуванням змін згідно з наданою нерезидентом кредит-нотою.

«Ситуація: Платник податку на прибуток планує придбати товар у нерезидента з оплатою в іноземній валюті. При цьому товар на момент укладення договору та постачання вже перебуває на митній території України (був раніше ввезений або придбаний нерезидентом).

Питання 1: Чи має право резидент придбати такий товар у нерезидента в описаній ситуації?

Питання 2: Чи має право резидент здійснити оплату за такий товар в іноземній валюті?»

Відповідь на питання 1: Згідно зі статтею 42 Конституції України та статтею 6 Господарського кодексу України кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом. Суб'єкт господарювання самостійно приймає рішення про те, які товари купувати, у кого та на яких умовах.

Відповідно до підпункту 1 пункту 4 Положення про Державну податкову службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України

від 06 березня 2019 року № 227, зі змінами, ДПС відповідно до покладених на неї завдань забезпечує, зокрема, контроль за своєчасністю, достовірністю, повнотою нарахування та сплати податків, зборів, платежів.

Відповідь на питання 2: Відповідно до Положення про Державну податкову службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 року № 227, зі змінами, до функцій Державної податкової служби України не належить регулювання здійснення оплати на користь нерезидентів в банках України.

«Ситуація: Юридична особа (у тому числі неприбуткова організація) планує надати благодійну допомогу в грошовій формі військовослужбовцю, який перебуває в зоні бойових дій, для придбання товарів, включених до Переліку, затвердженого постановою КМУ № 112 від 24.02.2016.

Питання 1: Чи може бути застосована пільга, передбачена п. 170.7.8 ПКУ, у разі надання такої допомоги?

Питання 2: Чи зобов'язаний отримувач (військовослужбовець) підтверджувати цільове використання коштів документально?»

Відповідь на питання 1, 2: Відповідно до підпункту «а» підпункту 170.7.8 пункту 170.7 статті 170 Кодексу не включається до оподаткованого доходу благодійна допомога, що згідно з підпунктом 165.1.54 пункту 165.1 статті 165 Кодексу у будь-якій сумі (вартості) надається:

платникам податку, визначеним абзацом другим підпункту «а», підпунктом «б» та абзацами другим і п'ятим підпункту «в» підпункту 165.1.54 пункту 165.1 статті 165 Кодексу, – для закупівлі або у вигляді спеціальних засобів індивідуального захисту (касок, бронежилетів, виготовлених відповідно до військових стандартів), технічних засобів спостереження, лікарських засобів, засобів особистої гігієни, продуктів харчування, предметів речового забезпечення чи інших товарів (робіт, послуг) за переліком, що визначається Кабінетом Міністрів України, чи для оплати (компенсації) вартості лікарських засобів, донорських компонентів, виробів медичного призначення, технічних та інших засобів реабілітації, платних послуг з лікування (обстеження, діагностики), забезпечення виробами медичного призначення, технічними та іншими засобами реабілітації, послуг медичної реабілітації, санаторно-курортного оздоровлення;

платникам податку, визначеним абзацами третім – п'ятим підпункту «а», абзацами третім і четвертим підпункту «в» підпункту 165.1.54 пункту 165.1 статті 165 цього Кодексу, як допомога на лікування та медичне обслуговування (обстеження, діагностику), у тому числі для оплати (компенсації) вартості лікарських засобів, донорських компонентів, виробів медичного призначення, технічних та інших засобів реабілітації, платних послуг з лікування, забезпечення виробами медичного призначення, технічними та іншими засобами реабілітації, послуг медичної реабілітації, санаторно-курортного оздоровлення.

Підпунктом «в» підпункту 165.1.54 пункту 165.1 статті 165 Кодексу передбачено, що не включається до оподаткованого доходу сума (вартість)

благодійної допомоги виплаченої (наданої) благодійниками, у тому числі благодійниками - фізичними особами, у порядку, визначеному Законом України «Про благодійну діяльність та благодійні організації», на користь, зокрема, учасників бойових дій, військовослужбовців (резервістів, військовозобов'язаних).

Законом України від 05 липня 2012 року № 5073 «Про благодійну діяльність та благодійні організації» передбачено, що благодійник – це дієздатна фізична особа або юридична особа приватного права (у тому числі благодійна організація), яка добровільно здійснює один чи декілька видів благодійної діяльності.

Отже, якщо юридична особа (у тому числі неприбуткова організація) надає благодійну допомогу фізичним особам, зазначеним у підпункті «в» підпункту 165.1.54 пункту 165.1 статті 165 Кодексу, то сума такої благодійної допомоги не оподатковується податком на доходи фізичних осіб та військовим збором за умови, що така допомога надається виключно на цілі, зазначені у підпункті 170.7.8 пункту 170.7 статті 170 Кодексу. У зв'язку із чим отримувач такої благодійної допомоги повинен документально підтвердити використання такої благодійної допомоги.

«Ситуація: Фізична особа – волонтер зареєстрована в Реєстрі волонтерів антитерористичної операції та/або здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони. Така особа здійснює збір благодійних коштів на власний волонтерський рахунок.

Питання 1: Чи має право волонтер перерахувати зібрані кошти благодійному фонду для подальшого їх використання на цілі, визначені пп. «в» п. 165.1.54 ПКУ?

Питання 2: Якщо така передача вже відбулася, які податкові наслідки виникають у волонтера?»

Відповідь на питання 1, 2: Згідно з частиною першою статті 7 Закону № 3236 волонтер – це фізична особа, яка добровільно здійснює соціально спрямовану неприбуткову діяльність шляхом надання волонтерської допомоги.

Відповідно до частини другої статті 7 Закону № 3236 волонтери надають волонтерську допомогу на базі організації чи установи, що залучає до своєї діяльності волонтерів, на підставі договору про провадження волонтерської діяльності, укладеного з такою організацією чи установою, або без такого договору.

Волонтери можуть надавати волонтерську допомогу індивідуально, при цьому вони зобов'язані повідомляти отримувачів волонтерської допомоги про те, що вони не співпрацюють з організаціями та установами, що залучають до своєї діяльності волонтерів. Волонтери не можуть надавати волонтерську допомогу індивідуально за напрямками, визначеними абзацами сьомим і восьмим частини третьої статті 1 Закону № 3236.

Оподаткування доходів фізичних осіб регулюється згідно з розділом IV Кодексу. Відповідно до пункту 163.1 статті 163 Кодексу об'єктом оподаткування фізичної особи – резидента є, зокрема:

загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід (підпункт 163.1.1 пункту 163.1 статті 163 Кодексу);

іноземні доходи – доходи (прибуток), отримані з джерел за межами України (підпункт 163.1.3 пункту 163.1 статті 163 Кодексу).

Перелік доходів, які не включаються до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податків, визначено згідно зі статтею 165 Кодексу.

Відповідно до підпункту «б» підпункту 165.1.54 пункту 165.1 статті 165 Кодексу до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податків не включається, зокрема, сума (вартість) благодійної допомоги, отриманої благодійниками – фізичними особами, які внесені до Реєстру волонтерів антитерористичної операції та/або здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії російської федерації (далі – Реєстр волонтерів) в порядку, визначеному Законом № 5073, для надання благодійної допомоги на користь осіб, визначених у підпунктах «а» та «в» підпункту 165.1.54 пункту 165.1 статті 165 Кодексу (безпосередньо таким особам або через Міністерство оборони України, Головне управління Національної гвардії України, Службу безпеки України, Службу зовнішньої розвідки України, Адміністрацію Державної прикордонної служби України, Міністерство внутрішніх справ України, Національну поліцію України, Управління державної охорони України, Адміністрацію Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, через органи управління інших утворених відповідно до законів України військових формувань, їх з'єднання, військові частини, підрозділи, установи або організації, що утримуються за рахунок коштів державного бюджету), у розмірі, фактично використаному на такі цілі, та на відшкодування документально підтверджених витрат таких благодійників, пов'язаних із наданням зазначеної благодійної допомоги.

Зазначені у підпункті 165.1.54 пункту 165.1 статті 165 Кодексу доходи не включаються до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платників податку до 31 грудня включно року, наступного за роком, в якому завершено проведення антитерористичної операції та/або припинено або скасовано воєнний, надзвичайний стан в Україні, та/або завершено здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії російської федерації (абзац п'ятнадцятий підпункту «в» підпункту 165.1.54 пункту 165.1 статті 165 Кодексу).

Отже, кошти зібрані фізичною особою – волонтером на свій поточний рахунок і виплачені (надані, використані) надалі на користь осіб, зазначених у підпунктах «а» та «в» підпункту 165.1.54 пункту 165.1 статті 165 Кодексу, безпосередньо таким особам або через установи або організації, визначені у підпункту «б» підпункту 165.1.54 пункту 165.1 статті 165 Кодексу, не

включаються до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податків.

У разі якщо фізична особа – волонтер здійснює збір коштів на свій поточний рахунок і перераховує їх надалі на користь благодійного фонду (тобто використовує не на користь осіб, зазначених у підпунктах «а» та «в» підпункту 165.1.54 пункту 165.1 статті 165 Кодексу), то положення підпункту «б» підпункту 165.1.54 пункту 165.1 статті 165 Кодексу не застосовуються до такої фізичної особи – волонтера, а отже, сума такої допомоги включається до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу волонтера та оподатковується на загальних підставах, як інший дохід.

«Ситуація: У зв'язку із запровадженням з 2026 року внеску на підтримку працевлаштування осіб з інвалідністю відповідно до ст. 18-2 Закону України № 875-ХІІ, виникає питання щодо обов'язку подання відповідної звітності.

Питання 1: Чи зобов'язаний роботодавець подавати щоквартальний розрахунок такого внеску, якщо середньооблікова кількість штатних працівників облікового складу менше 8 осіб?

Питання 2: Чи виникає обов'язок подання такого розрахунку у разі, якщо кількість працівників перевищує 8 осіб, але норматив працевлаштування осіб з інвалідністю виконано і внесок не нараховується?»

Відповідь на питання 1, 2: З 01 січня 2026 року введено в дію Закон України від 15 січня 2025 року № 4219-ІХ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення права осіб з інвалідністю на працю» (далі – Закон № 4219), згідно з яким внесено зміни до процедури працевлаштування осіб з інвалідністю, зокрема до Закону України від 21 березня 1991 року № 875-ХІІ «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» (далі – Закон № 875).

Для цілей Закону № 875 роботодавцем вважається юридична особа незалежно від організаційно-правової форми, форми власності та підпорядкування, фізична особа – підприємець, які використовують працю фізичних осіб на умовах трудового договору (контракту), контракту на проходження службу або на інших умовах, передбачених законодавством, крім цивільно-правових договорів, та несуть відповідальність за підприємство та/або установу (стаття 1 Закону № 875).

Відповідно до статті 18² Закону № 875 платниками внеску є роботодавці (юридична особа незалежно від організаційно-правової форми, форми власності та підпорядкування, фізична особа – підприємець, які використовують працю фізичних осіб), у яких середньооблікова кількість штатних працівників облікового складу у календарному кварталі становить вісім і більше працівників та які в цьому кварталі не виконали обов'язок щодо нормативу робочих місць для працевлаштування осіб з інвалідністю.

Водночас відповідно до підпункту 1 пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 4219 стаття 18² Закону № 875 застосовується з урахуванням таких особливостей.

Роботодавці / платники внеску зобов'язані:

своєчасно та в повному обсязі нараховувати, обчислювати і сплачувати внесок до територіального органу податкового органу за основним місцем обліку платника внеску;

подавати звітність про нарахування, обчислення та сплату внеску в розмірах, визначених відповідно до Закону № 875, до податкового органу за основним місцем обліку платника внеску у строки та в порядку, встановлені Законом № 875. Форма, за якою подається звітність про нарахування, обчислення та сплату внеску, встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику.

Платники внеску складають звіти про нарахування, обчислення та сплату внеску за формою, встановленою у порядку, передбаченому в статті 46 Кодексу, подають їх протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного кварталу, до податкових органів та сплачують внесок протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку подання звіту.

Суми внеску обчислюються роботодавцями за звітний квартал.

Базовий звітний період дорівнює календарному кварталу.

Враховуючи викладене, звітність про нарахування, обчислення та сплату внеску подається як роботодавцями, так і платниками внеску.

«Ситуація: Підприємство здійснює реалізацію товарів на умовах товарного кредиту. За користування відстрочкою платежу щомісячно нараховуються проценти. Дата виникнення податкових зобов'язань визначається відповідно до п. 187.3 ст. 187 ПКУ – на дату нарахування процентів.

Питання 1: Чи зобов'язаний продавець на дату нарахування процентів скласти податкову накладну?

Уточнення: Якщо так, яка номенклатура має бути зазначена: «проценти за товарним кредитом» чи інша (яка саме)?

Питання 2: Чи повинен продавець у такому випадку скласти розрахунок коригування до податкової накладної, складеної на дату постачання товару, із використанням номенклатури товару?»

Відповідь на питання 1, 2: Підпунктом 14.1.245 пункту 14.1 статті 14 Кодексу визначено, що товарний кредит – товари (роботи, послуги), що передаються резидентом або нерезидентом у власність юридичних чи фізичних осіб на умовах договору, що передбачає відстрочення остаточних розрахунків на визначений строк та під процент. Товарний кредит передбачає передачу права власності на товари (роботи, послуги) покупцеві (замовникові) у момент підписання договору або в момент фізичного отримання товарів (робіт, послуг) таким покупцем (замовником), незалежно від часу погашення заборгованості.

Об'єктом оподаткування ПДВ є, зокрема, операції платників податку з постачання товарів, місце постачання яких розташоване на митній території України, відповідно до статті 186 Кодексу, у тому числі операції з безоплатної передачі та з передачі права власності на об'єкти застави позичальнику (кредитору), на товари, що передаються на умовах товарного кредиту.

Згідно з пунктом 187.1 статті 187 Кодексу датою виникнення податкових зобов'язань з постачання товарів / послуг вважається дата, яка припадає на податковий період, протягом якого відбувається будь-яка з подій, що сталася раніше:

дата зарахування коштів від покупця / замовника на рахунок платника податку в банку / небанківському надавачу платіжних послуг як оплата товарів / послуг, що підлягають постачанню, а в разі постачання товарів / послуг, оплата яких здійснюється електронними грошима, – дата зарахування електронних грошей платнику податку як оплата товарів / послуг, що підлягають постачанню, на електронний гаманець, а в разі постачання товарів / послуг за готівку - дата оприбуткування коштів у касі платника податку, а в разі відсутності такої - дата інкасації готівки у банківській установі, що обслуговує платника податку;

дата відвантаження товарів, а в разі експорту товарів - дата оформлення митної декларації, що засвідчує факт перетинання митного кордону України, оформлена відповідно до вимог митного законодавства, а для послуг - дата оформлення документа, що засвідчує факт постачання послуг платником податку. Для документів, складених в електронній формі, датою оформлення документа, що засвідчує факт постачання послуг платником податку, вважається дата, зазначена у самому документі як дата його складення відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», незалежно від дати накладення електронного підпису.

У разі постачання товарів за договорами товарного кредиту (товарної позики, розстрочки), умови яких передбачають сплату (нарахування) відсотків, датою збільшення податкових зобов'язань у частині таких відсотків вважається дата їх нарахування згідно з умовами відповідного договору (пункт 187.3 статті 187 Кодексу).

База оподаткування операцій з постачання товарів / послуг визначається виходячи з їх договірної вартості з урахуванням загальнодержавних податків та зборів (крім акцизного податку, який нараховується відповідно до підпунктів 213.1.9 і 213.1.14 пункту 213.1 статті 213 цього Кодексу, збору на обов'язкове державне пенсійне страхування, що справляється з вартості послуг стільникового рухомого зв'язку, податку на додану вартість та акцизного податку на спирт етиловий, що використовується виробниками – суб'єктами господарювання для виробництва лікарських засобів, у тому числі компонентів крові і вироблених з них препаратів (крім лікарських засобів у вигляді бальзамів та еліксирів) (пункт 188.1 статті 188 Кодексу).

Відповідно до пунктів 201.1, 201.10 статті 201 Кодексу при здійсненні операцій з постачання товарів / послуг на дату виникнення податкових зобов'язань платник податку зобов'язаний скласти податкову накладну в електронній формі з використанням кваліфікованого електронного підпису або удосконаленого електронного підпису, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису, уповноваженої платником особи відповідно до вимог Закону України від 05 жовтня 2017 року № 2155-VIII «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги», зареєструвати її в Єдиному

реєстрі податкових накладних (далі – ЄРПН) у встановлений Кодексом термін та надати покупцю за його вимогою. Обов'язковими реквізитами, які повинні бути зазначені у податковій накладній, зокрема, є опис (номенклатура) товарів / послуг, їх кількість, обсяг, ціна.

Пунктом 192.1 статті 192 Кодексу передбачено, що у разі, якщо після постачання товарів / послуг здійснюється будь-яка зміна суми компенсації їх вартості, включаючи наступний за постачанням перегляд цін, перерахунок у випадках повернення товарів / послуг особі, яка їх надала, або при поверненні постачальником суми попередньої оплати товарів / послуг, суми податкових зобов'язань та податкового кредиту постачальника та отримувача підлягають відповідному коригуванню на підставі розрахунку коригування до податкової накладної, складеному в порядку, встановленому для податкових накладних, та зареєстрованому в ЄРПН.

Таким чином, за операцією з постачання товару (у тому числі за договорами товарного кредиту, умови яких передбачають сплату (нарахування) відсотків), якщо першою подією є відвантаження (передача) товару, постачальник на дату такого відвантаження повинен визначити податкові зобов'язання з ПДВ виходячи з договірної вартості товару, скласти відповідну податкову накладну та зареєструвати її в ЄРПН у визначений Кодексом термін. Надалі з урахуванням норм пункту 187.3 статті 187 Кодексу на кожен дату нарахування відсотків за договором товарного кредиту такі податкові зобов'язання підлягають збільшенню (на суму нарахованих відсотків), що є підставою для складання розрахунку коригування до вищезазначеної податкової накладної (відповідно до пункту 192.1 статті 192 Кодексу).